

Titel: Bemærkninger til PD om danske grammatikker, [EFJ-DIDERICHSEN4] 033-0070

Citation: "Bemærkninger til PD om danske grammatikker, [EFJ-DIDERICHSEN4] 033-0070", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_033-shoot-workidacc-2005_0099_033_EFJ-DIDERICHSEN4_0070.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

unsure, *Louis Hjelmslev og hans kredse*,

Bemærkninger til ID om danske grammatikere KXKS

gr det. 1900-1960, der skal behandles?

indledning

mere har intet sse. et

Så det ikke lidt meget sagt at lort. Det udbygges deres egen tankeverden end for at udnytte

sig id, teoretikernes arbejde, el. rettere, formelen næren er måske nok rig-

V

reducerer alligevel de nævnte forskeres betydning mere

til, men end er ræligt. Det var bedre at sige at disse har betydet meget spec. Jespersen
& xxXatiii^xH^xaag<xttaaa.«*ty.xM*jL>cl:a(i:kiac og Bren-

ten Brøndal: og Hjelmslev tror dig, Jespersen dog have set helt

at ior Renting og fage Hansen (jeres bager vxrx&ng vil ånd erledes aa uden dem), men at det
falder udenfor rammen af frem-

og man burde udtrykkeligt fremhæve, at «iwei ligger

stillingen. fx- uide disse, at han faktisk samtidig ræ u at Være dansk gramma-

tiker hore til de teoretiske forløbere, hans betydning for Jespersen og Hjelmslev ha. fx. sikkert været meget stor a,
fa- uuden den direkte indvirkning på dansk grammatik. — iaam Jr d<.? egentlig grund til s.riig at navne været?

rtivvel

Jre stillingen er interessant, , ...en rtiwele Ina sats kommer

rigtigt til sin ret, fordi det hele er anlagt på at vise at det ikke var originalt som han troede, «*t t oa
saltningen til Mikkelsen ikkiv var så stor, derved bliver fremstillingen en meget negati

i i-, k e

i hele sin tone, alt sættes ind på Kritik, og han kritiseres uafin vor viden 6a år senere, hvorved det
bliver uretfærdigt, - dette virker end mere påfaldende nåt? man kontorer til iehiing hvor alt er objektivt
referat næsten uden kritik.

nt niv*el selv måske har overvurderet originaliteten i sine synspunkter, er egentlig ikke så relevant, dat
afgørende er en fremstilling af hvad der gik ad på og hvor han påvirkede noget. Jkå de sidste sider- gives
vurdering, ;re n den kommer overraskende efter det ligesom piklis tret øsaikkøfee^.

en leget positiv, v foregående og virker

\

k

p. 2 nederst "Je grammatikere u,>r k laro ver hve, der talte her, men det h rer ikke rigtigt med, p. 3 — Je giver
levin ret i at

lige s trak var jeg ikke — utit er dog Klart ,u.t det er jri) oedre til i et lig. (or4\ det logisfte

» »* *

man ikke må glemme at skole grammatikere altid har været synkroniske, det er ikke fjoget Mikkelsen har
indført. st det ser us

i>ot er i det hele taget en skævhed i

j^remstiiii-g en Wiwøls Videnskudtlig

om 'cun drejer sig om økoiegramm^ti'j® r. bog er ikke xggBxxsfcx beregnet for skolen. Hån taler /'i'

som

unsure, Louis Hjelmslev og hans kreds,

om

i

\

v i

IX

H\

ft

/£:

■ d

2

sprogbeskrivelsen, og her er det i X901 noget, nyt og væsentligt at kræve rent synkronisk beskrivelse. .i, h. t. forholdet til den logiske grammatik, sige«. eet j-^st

6 ,

p. 4 at der synes at v <re principiel enighed, derefter, p. at Mikkelsen gennem eta fa.: -er det dogmatis . ulmeugrammatisk syntaks konsekvent - iKtXKxxatacjsxflfcaaKSxaictstafiarakeikåiBjexjtx (mens Wiwel jo netop vi i opstillet en immanent grammatik) og det ex vi indfør® uved-

er væsentligt, - at Mikkelsen ikke kommende logiske begreber der intet forklarer er dog en selvfølge, og der er netop ikke principiel enighed mellem dem, - her står "synes der ut v re" ,nen det er en uerlydig, xormuiering, 4 mener du det eller mener du der ikke?) Man burde starte med at fastslå

det sidste de

den afgrænset af, og ex svt. g ve opmærksom på at Mikkelsen ikke via. indføre logiske begreber kritikløst.- p. 5 Je først „r ikke helt det te i "årsagssammenhæng" -finde det al't» . ikke , sora ævin, aldeles klart. - p. 53Ma du siger at indvendingen »suto ser ikke me raia* al s ea Mikkelsen, men det ger d-a da, for #iwel vix jo netop i modsætning til Mikkelsen definere ordklasserne grammatisk , og det er en bebrejdelse mod Mikkelsen at han ikke gør det. -

£.x'uuuurtj.Ske uL'dklaS—

U sj

5a her x&KJtetasnævnes liwels forsag på at opstille en immanent grammatik

.og der siges p. 5B at "de synes at v^re det vigtigste i hele wiwels fremstilling" 4 hvad irenes nå her raed "synes" ?):, de bemærkning, er der knyttet til or xmslx. r

ent kritiske

, så man får iadtr

k af at "synes" blot mene

at det "tilsyneladende er". - - og jeg forstår ikke kritikken her. for æ? i - stu er det,

nu årdinaitn hårdt at. bebrejde Wiwel at .han ikke har forstået

dr-ndal, han må dog ses i sin tidssammenhæng, for det andet kan

je „ ikke se at fiwels indvending falder bort. Jeg Xot s|fur mask© heller ikke kernen i den logiske grammatik, sådan som man fremstiller den.

wiwel

taler jo og s; , om et sluttet logisk system -(en sirlig kiciSoe i sjælen) der hænger nøje sammen med da fc gra> mu ti skeudtryk for skallen må vist være at Brendui vi i o , s tj 11« an ste , agx medens Wiwel

unsure, Louis Hjelmlev og hans kreds,

og andre logiske grammatiker almen grammatik, agxberibyg et op på ^C^S^flk vil beskrive de aysiesaejcadBicss enkelte

sy-

sprogs

systemer (immanent grammatik) idet han • Kari *d*ra &*%*!&%*\$*& udtrykke t og kan „„erkender L,dhld3^gf|t?fK n „rlgafifyk. som

et

heri foler hjelmlev ham, og

jeg synes det er en mdstilling • < i > > FX > ^:iå \ A Vs, \jX-

3

IOi. o tår "kernen"

ivtke kan aff« dige med at vedkommende i hk-. i modstanderens synspunkt. - ziBBziegiskB-ifBaaaatxk^assiz Jen er » (jeg forstår s>n n&vnt heller ikke p. 6 øverst).

raan

H

■H

¥»

svarr at forstå

s

t#

5c net er også skævt at oebrejde kiv»el at han ikke nar Denyt tst manerne strukturelle kneb. - -tf. siger jo i vrigt selv at altid. Det

0

% 0>

åaa udtrykaforskelleneikke behøver at vare ti steu opfatter du senere som et "tir bagetogS, roens du hex' bebrejder haft at han ikke ser det. — Det drejes hele tiden negativt imod haro*

u

o

H

0)

X3

•vi

Også her låf redistilling en. en

p. 6 detkpESitiv.aposi tive. drejning så ftiwels indsats nedsættes, ved at du 1 rut. siger at

=H

10

w

andre har sagt det for haro, og derefter bemærker at de ganske viat tog "positiv" i eu anden betydning . Det er dog ikke glo sena*»»*«»• detkomroer an på, roen meningen. J g kan ikke s* au niwels svar tu Mikkelsen/

unsure, *Louis Hjelmslev og hans kreds,*

indeholder et ti i age tog. han har riel a tir en villet hævde at kategorierne skal opstilles roed udgagnspun i i udtrykket, roen ikke benægtet at inaho det også har interesse, — Og når de is st er Opstillet, kan han jo goat sige at man i en skolebo* kan begynde med oagreberne. for "Viv,el drejer det sig ikke om skolebager om om videnaplbå ig erkendelse. in 1 ve.idingen mod iierte&asen, her siger han iøt du eiteri ser Han taler ornat udtrykkets ejendommelighed er'1 udvisket at an rk

+5

■O

C

\$

>

•H

6—7 •

p

a

tø

<1)

C

-p tø <D -H X} CQ

0) <D d-1 tø d*j 05 •H "P

fH

a o >d 'H

I*

■H

■P

-P

p. 5 i enkeltstående tilfælde, d.v.s. det drejer sig ikke kategorier der ikke harudtryk i det pågældende sprog. A '\ Lkkø har kunnet gennemføre sit syhsp^ nkt konsekvent i praksis { p. 8-9) er »i&kBEt rigtigt . - '

v;1

T3

a

■

S

A t .

;

Ug v s en tligt er

ddt du påviser oro at han bruger svntaktisk funktion, vist ved. udskiftning og kombination uden at ds.'te er

r*.

anført spm kriterier i aet indledende afsnit.

unsure, Louis Hjelmslev og hans kredse,

J t tror°liåfl* har betyde u

p.lc- Man har da bygget videre på »viwel . noget væsentligt fo Hjelraslev deg synes ikke ro n kan indvende noget imod

at de^ i sproget r tale om lyd der .udtrykker noget logisk eier psykologisk.- kog et andero er&t man pt osis at aisse kørrepondancer k\n opstille en 'form . byg: inde p-i valeaxc-begrebet.

aen ved sin fremhævelse

at al kun sådanne kat ©gorier skal anerkendes

som Ja r sproglig xudti; udtryk, nærmer han sig dog st ærkro ti 1 komrutationsprøven og kombinatin agzaab anvender han implicit (som overuor Wvnt) og man tnå jo holde ham tilgode at han \$kr®v i l\$ol. - også han et eller andet sted jegkan i kke finde sted t igen. - dog ti "jelrosievs uatryxa- og ixiahuidssuostans,

- Jag synes gjn._idigo ufgr.xiisuin, men ug adskillelsen lyd-tanko svarer ' \ \ "s og kåa f. iksewiSisssE

nævner a au

m

sayxkali som uvedkommende. - lå de sidste sider anerkendes vv.

'•'j

\ b

*3

S linds.<vt« v l o v.+

*.W

4

«

/,

ftehtng .

fritte afsnit er meget oplysende. Møns afsnittet om ft'iwel og Mikkelsen egentlig iorudsatt<j dot meate bekendt og koncentrerede sig om ea p visning af at forskel ten mellem dem i kke vui sa stor som ala. antaget, gives her Virkelig en redegørelse for Rælings f. r. XX sipper x gr^ru iatiske s/stem, atøzasak ievrigt me a forbil if en.de lidt og mild kritik, - det er mere referat,

Mon savner en karakteristik af fol, i e*. his to rusk redegø r el 3 er det 30 ikke bare sidste udgave der har interesse. p.3. "fa sidpodning... " mangler.

\ ,r vel et citat?, nvor bare de sidste

5

; til 3a og* 3b, (Levins benruéhç ninger p. ljlL beror vel delvis på nri efor 8 tå eiser demmenhængen nexus-medf < jning,er nævxit . • * 3 a for.bind fide ord o - styrelser her vel intet ne/d! nemx at^gyre, som n. synes at — ue,

i

■— Og selvstjndiyhed skal v®J| ne toi» forstås p... d n. da .oevin anser'1! ror en misforat ois o . 3aa forekom ' .er .mig' 'o gå.* at vj?»e vod siden af). -

t

p. 97. -

x hor. 3. 'j7 skal vel v ,re tages at Jespersen, har ariset ®iay.o.«.v agi verbum-objekt . fen det »tårintetsteds i 1*0 '

unsure, *Louis Hjelmslev og hans kreds*,

3 b

f>et a;.

styrelse;for nexus, synes ikke det er ned venligt at ar t&ge'Viet.. »eas 'p. og prip. iorbiaujise.

og prusp.

12b skel.l

>*' v

Og J'3 '

'S - !» ' ' "" uden nogen tale om nescus eller junction. ' u tr-yk .eiir- ve, bWobyekt lor nexus. M, ;■

* '1

nes

•r

i'V

t

5 j de tyaditi nelie klasser er und er at er; '.af .j)t. .\iivad meres he rmeict.?

\;

s .

..unire principper .

op. '; 0

O ;Så

*

uklart

A

Y'

i:

>■

i

i

i

A

Vi

V

?

ly

•A-

5

••

unsure, Louis Hjelmslev og hans kreds,

Aage. Hunsen

fremstilling har voldt mig langt mindre hovedbrud end „lv, el-Hi Kkelsen, og jeg er på alle væsentlige synes også det er lykkedes at behandle

Denne redegørelse er lo.

publiket er enig, jeg meget skånsomt. »den formelle analyse, hvis relative berettigelse her «ner* kendes på lignende måde »omhus iwei" skal være ve-. Vare "ssom kivi el anerkendte den begrebsmæssige analyse ?

h4

”At de to analyser må foretages hver for sig er jo hovedpunktet i Jespersens adskillelse mellem morfologi og syntaks"- helt rigtigt? - Jespersens morf. og syntaks betegner an selv som u -u i • 0 in begynder i den ydre form og ser x.vilke begrebår de-' svarer til (fx. endelsen -s etc. - b. bgyiidax. me begreber (tal) og ser hvordan de udtrykkes. - Det er ikke helt den adskillelse A.h. g:r. Hans logisk -betydningsmæssige analyse bliver i det begrebsmæssige, syger ikke at lindre fa.ru udtryk der svarer til, han siger endda at d-.r i dansk ikke altid er tus udtryk|. - MgxHans grammatiske tillyse, Krikkaxhiaf.yd.re.:.farm, svarer1'*«! snarere til Jespersens morfologi men dog vel næppe helt. han vil næppe starte mekanisk med ud t r y k s s u b s t a n s e n , a n a l y s e r d e . s v a r e r t i l J e s p e r s n s " s y n t a k s " - s e o m d e r a v a r e r f o r m - . . i l e k e n d e m æ r k e r t i . - d e o s t i l l e d e k a t e g o - r i c) . L . 4 n e d h x r s t : " i - ' u r k e l i g e r d e n s p r o g h i s t o r i s k e b e g r u n d . l s e " . . - e r e r i n æ e i d e t f o r e g å e n d e g i s a i r n n . v a t n o g e . s p r o g h i . s t o r i a > \ b r u n d e l s e .

Dr 3 « t

aea. §i3Snu.ojn2i.

Det er a.H.s sammenligning mellem de to (Zii . J2>'Z ilaU V 1

H5. Burde man ikke her nævne at de to m-tningsstedkaidee a- og b X* I betil g. går du ud fra at det ved man. - mter det aritmetiske udnignepunkt veater maxi at de to s tømiser ex subjekt on objekt;' skulde der ikke stå prædikat? HH i.nigesr tning mangler . cp. Levin).

c

H5.

hio ix. Jeg er enig i din xaacijissiaix "le.le" ikke svarer til levs "forløb", unde

p visning ax at „ah. s oausses parole, men tir é-...is er iie ix, j©g mener ogea at bausses parole å ij.de* Stilistik en (mod Levin).

s

h12 lian kan vel næppe dele \$L i to delo, gramme, tik en een under stilistikken, ^et er vel ne dsvis omtale af grammatiske fænomener.-

hvoraf en Uati und

stilistik' mea it _ i \ X*

\ ■

1 v

Der er men samienhmg mellem p. 15 Og 16. Det er dog en forbi?fiende kolb*

\

Aage i.inde., lore tuge;

tte

\\

V

\ .

\

unsure, *Louis Hjelmslev og hans kreds,*

; \

■ v;